

Paragraf

Paragrafın **giriş, gelişme ve sonuç** cümleleri, **ana düşünce** bulmanın üç adımı, yardımcı düşünce, başlık bulma, paragrafı ikiye bölme ve akışı bozan cümle tek sayfada. Ardından 5 çözümlü örnek ve cevap anahtarlı 10 soruluk test.

1 Paragrafın yapısı

- **Giriş cümlesi:** konuyu ilk kez ortaya koyar; "bu, ama, bu yüzden, çünkü" ile başlamaz.
- **Gelişme cümleleri:** konuyu açıklar, örnek ve kanıt verir; yardımcı düşünceler buradadır.
- **Sonuç cümlesi:** anlatılanları toplar; "kısacası, sonuç olarak, demek ki" ile başlayabilir.
- Her paragrafta ayrı bir sonuç cümlesi olmayabilir.

2 Ana düşünce 3 adımda

- Tekrar eden kelimeyi ya da kavramı bul.
- İlk ve son cümleye özellikle bak.
- "Bu paragraf en çok neyi anlatıyor?" sorusunu tek cümleyle cevapla.
- Cevabın **bütün** cümleleri kapsıyor mu, kontrol et. Örnek tek cümleyi açıklar.

3 Yardımcı düşünce ve başlık

- **Yardımcı düşünce:** ana düşünceyi örnek, açıklama ya da kanıtla destekler.
- "Hangisine değinilmemiştir?" sorusunda her şıkkı bir cümleyle eşleştir.
- **Başlık:** ana düşünceyi kısaca özetler; ne çok dar ne çok geniş olur.

4 Akışı bozan cümle

- Önce paragrafın konusunu kısa bir söz grubuyla söyle.
- Her cümleye "Bu cümle o konuyu mu anlatıyor?" diye sor.
- Bu cümle konuyla ilgili görünebilir ama başka bir yöne geçer.
- Çıkarıldığında paragraf daha düzgün akar.

Paragrafı ikiye bölme: geçiş ifadeleri

Geçiş ifadesi	Ne yapar?	Örnek cümle başı
ancak	Karşıt ya da sınırlayıcı düşünce getirir	Ancak kışın durum değişir.
oysa	Beklenenin tersini söyler	Oysa eskiden böyle değildi.
öte yandan	Aynı konunun başka yönüne geçer	Öte yandan bu işin bir zararı da var.
bunun yanında	Yeni bir bilgi ya da yön ekler	Bunun yanında ekranın uykuya etkisi de var.
buna karşın	Önceki anlatımın karşıtını verir	Buna karşın yazın köy yemyeşil olur.

ÇÖZÜMLÜ ÖRNEKLER

Paragraf: adım adım 5 örnek

ÖRNEK 1 AKIŞI BOZAN CÜMLE

“(1) Kitap okumak zihni geliştirir. (2) Düzenli okuyan çocuklar, kelime dağarcıklarını genişletir ve daha rahat ifade kurar. (3) Ayrıca empati kurma becerileri gelişir. (4) Bu yüzden okul kütüphaneleri her hafta yenilenmelidir.” Akışı bozan cümle hangisidir?

- 1 Konu: okumanın çocuklara faydaları
- 2 1, 2 ve 3. cümleler bu faydaları anlatıyor
- 3 4. cümle “Bu yüzden” ile başlasa da kütüphane yönetimine geçiyor

Cevap: 4. cümle

ÖRNEK 2 ANA DÜŞÜNCE

“Maçı kaybettiğimiz gün soyunma odası sessizdi. Antrenörümüz hatalarımızı tek tek konuştu. Bir sonraki hafta o hataları yapmadık ve kazandık. Yenilgi, doğru bakılırsa insana çok şey öğretir.” Ana düşünce nedir?

- 1 İlk üç cümle bir olayı anlatıyor
- 2 Son cümle olaydan genel bir sonuç çıkarıyor ve tamamını kapsıyor

Cevap: Yenilgiden ders çıkaran kişi gelişir.

ÖRNEK 3 BAŞLIK

“Birçok öğrenci ödev yaparken telefonu yanında tutar. Her bildirimde dikkati dağılır ve ödev uzar.” Hangisi uygun başlıktır? A) Telefonun Tarihi B) Bildirimler ve Ödev Süresi C) Ders Çalışma Teknikleri

- 1 A paragrafta hiç geçmiyor
- 2 C çok geniş; paragraf yalnızca telefonun ödevde etkisini anlatıyor

Cevap: B) Bildirimler ve Ödev Süresi

ÖRNEK 4 İKİYE BÖLME

(I) Servisimiz her sabah yedide kapımıza gelir. (II) Şoförümüz hiç gecikmez. (III) Yolda derslerimizi konuşuruz. (IV) Oysa okul çıkışında işler değişir. (V) Servis trafiğe takılır. İkinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- 1 I, II ve III sabah yolculuğunu olumlu anlatıyor
- 2 IV “Oysa” ile akşam dönüşüne ve bir soruna geçiyor

Cevap: IV. cümle

ÖRNEK 5 GİRİŞ CÜMLESİ

Hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olamaz? A) Ağaçlar havayı temizler. B) Çünkü ağaçlar karbondioksiti alır. C) Deniz kenarında yaşamak huzur verir.

- 1 “Çünkü” önceki bir cümleyle bağlanır
- 2 Giriş cümlesi tek başına anlamlı olmalıdır

Cevap: B

MİNİ TEST

Paragraf: 10 soruda kendini dene

Ad Soyad:

Tarih:

Doğru / Yanlış:

1. "Bir fidan hemen ağaç olmaz. Her gün sulanır, yıllarca beklenir. Başarı da böyledir; sabırla verilen emekle gelir." Ana düşünce nedir?

- A) Fidanlar yavaş büyür B) Başarı sabırla gelir
C) Ağaçlar çok su ister D) Bahçe işi zordur

3. Ana düşünce için hangisi doğrudur?

- A) Her zaman ilk cümlededir B) Tek bir örneği anlatır
C) En uzun cümledir D) Paragrafın tamamını kapsar

5. "Harçlığımın bir kısmını her hafta kumbaraya atıyorum. Üç ayda biriktirdiğim parayla istediğim kitap setini aldım." En uygun başlık hangisidir?

- A) Kitapçılar B) Harçlık Ne Kadar Olmalı?
C) Kumbaradan Çıkan Kitaplar D) Para Nasıl Basılır?

7. (I) Arılar çiçekten çiçeğe polen taşır. (II) Böylece meyve oluşmasına yardım eder. (III) Oysa şehirlerde arıların yaşam alanı daralıyor. (IV) Çiçekler azaldıkça arılar da azalıyor. İkinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II B) III
C) IV D) I

9. (I) Düzenli spor kalbi güçlendirir. (II) Yüzme birçok kası çalıştırır. (III) Spor yapan kişi daha iyi uyur. (IV) İlk olimpiyatlar Antik Yunan'da yapılmıştır. Akışı bozan cümle hangisidir?

- A) I B) II
C) III D) IV

2. "Sınıfımızda herkes farklı bir şeyde iyidir. Ali resimde, Elif matematikte, Can futbolda başarılıdır. Her insanın güçlü bir yanı vardır." Ana düşünce nedir?

- A) Ali iyi resim yapar B) Futbol çok sevilir
C) Herkesin güçlü yanı vardır D) Matematik zor bir derstir

4. "Okul bahçesine diktiğimiz fideler bu bahar çiçek açtı. Her sınıf bir sırayı sulamayı üstlenmişti. Emeğimizin karşılığını renk renk çiçeklerde gördük." En uygun başlık hangisidir?

- A) Emeğimizin Çiçekleri B) Çiçeklerin Renkleri
C) Bahar Tatili D) Sulama Saatleri

6. (I) Kış gelince köyümüzü kar kaplar. (II) Yollar kapanır. (III) Okula kızakla gideriz. (IV) Buna karşın yazın köyümüz yemyeşil olur. (V) Dereler coşar. İkinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) I B) II
C) III D) IV

8. (I) Kahvaltı güne enerjiyle başlamayı sağlar. (II) Kahvaltı yapan öğrenci derse daha kolay odaklanır. (III) Kantinde en çok tost satılır. (IV) Bu yüzden sabah öğününü atlamamalıyız. Akışı bozan cümle hangisidir?

- A) I B) II
C) III D) IV

10. "Kitap okumak insanı geliştirir. Okuyan çocuğun kelime hazinesi zenginleşir. Farklı karakterleri tanıdıkça başkalarını daha iyi anlar." Hangisi paragrafta yardımcı düşünce olarak geçer?

- A) Kelime hazinesini artırır B) Kitaplar pahalıdır
C) Okumak göz yorar D) Kütüphaneler kalabalıktır

Cevap anahtarı

1. B · Fidan yalnızca örnektir

3. D · Bütün cümlelerin ortak mesajıdır

5. C · Birikim ve kitap birlikte anlatılıyor

7. B · "Oysa" ile faydadan soruna geçiliyor: III

9. D · Sporun faydası değil, tarihi anlatılıyor

2. C · Son cümle tüm örnekleri topluyor

4. A · Paragrafın tamamını kapsıyor

6. D · Anlatım kıştan yaza geçiyor

8. C · Kantin satışları kahvaltının faydasıyla ilgisiz

10. A · İkinci cümlede geçiyor

Konunun tam anlatımı ve daha fazla soru:

tahtaapp.com/blog/dersler/7-sinif-turkce-paragraf-konu-anlatimi